

ฉบับนี้ลงนามโดย
วันที่ 5984
วันที่ 19/11/2550 14.42

ที่ ทส 0501/ 1522

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ถนนพหลโยธิน 7 เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400

19 กรกฎาคม 2550

เรื่อง แจ้งยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0906 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0906 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2550
2. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 7) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จแล้ว และขอให้กรมทรัพยากรธรณีพิจารณายืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมทรัพยากรธรณีพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2. สามารถใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการและคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางด้านการศึกษาวิจัย ความเป็นมาของประวัติศาสตร์ การเป็นมรดกทางธรรมชาติของแผ่นดิน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น จึงเห็นควรยืนยันให้ความเห็นชอบตามร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ดังกล่าวต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และดำเนินการตราเป็นกฎหมายใช้บังคับ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้วเห็นด้วยตามที่กรมทรัพยากรธรณีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรธรณี

กลุ่มงานนิติการ

โทร. 0 2202 3844

โทรสาร 0 2644 4821

กรมทรัพย์สินทางปัญญา	
เลขรับ	9050
วันที่	5 ก.ค. 2550
เวลา	17:54

3472

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๐๙๐๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

กรกฎาคม ๒๕๕๐

สำนักงานนิติกร
เลขรับ 1667
วันที่ 6 ก.ค. 2550
เวลา 11:34 น.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

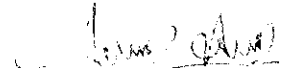
เรียน อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ตรวจพิจารณาแล้ว

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้หน่วยงานดังต่อไปนี้แต่งตั้งผู้แทนมาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๓๘ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๒. กระทรวงยุติธรรม (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๓๙ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๓. กรมทรัพย์สินทางปัญญา (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๔๐ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๔. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๕. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๔๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๖. สำนักงานงบประมาณ (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)
๗. สำนักงานศาลยุติธรรม (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐)

จำแนกถูกต้อง

(นายบุญรุ่ง เสืองามเอี่ยม)
ผู้อำนวยการกองนิติการ

๘. กรมบัญชีกลาง (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘)

๙. กรมศิลปากร (หนังสือ สคก. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๖/ป ๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘)

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำหรับหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติม ขอให้กรมทรัพยากรธรณีดำเนินการส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรงต่อไป

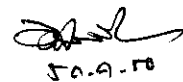
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕๐.๑.๗

ฝ่ายกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๓๒๐, ๓๒๑ (นายจิตรพรตฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

น.อ. ก. ชลบท

น.อ. ก. ชลบท

๕

๕๐.๑.๗

(นายอภิชัย ขวเจริญพันธ์)
อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

ลำเนาอุกตอง

(นายบุญรุ่ง เสื่องามเยี่ยม)

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๙๓๕๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ ที่เห็นควร อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้อำนาจสั่งการของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ตรวจพิจารณาโดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานประมาณ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทรัพยากรธรณี) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (กรมศิลปากร) และผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดกฎหมายขึ้นใหม่ โดยมีหลักการและสาระสำคัญเพื่อการบริหารจัดการและคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางด้านการศึกษาวิจัย ความเป็นมาของประวัติของโลก การเป็นมรดกทางธรรมชาติของแผ่นดิน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น โดยในเบื้องต้นได้กำหนดให้ซากดึกดำบรรพ์ที่ขุดค้นพบในประเทศไทยไม่ว่าในที่ดินของรัฐหรือของเอกชนเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน นอกจากนี้ ยังได้กำหนดมาตรการและกลไกต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการดูแล รักษา คุ้มครองและอนุรักษ์ซากดึกดำบรรพ์ ดังนี้

๑.๑ ให้มีการขึ้นทะเบียนแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์

๑.๒ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ออกนอกราชอาณาจักร

๑.๓ ให้มีการประกาศเขตสำหรับการดำเนินการสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์

๑.๔ ให้มีศูนย์ศึกษาวิจัยซากดึกดำบรรพ์ สถานที่จัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ หรือ พิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา เพื่อจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์

๑.๕ ให้มีกองทุนบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการใช้จ่ายในกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อการดูแล รักษา คัดกรอง และอนุรักษ์แหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์

๑.๖ ให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อกำกับดูแล และตรวจสอบเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๗ กำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนร่างพระราชบัญญัตินี้

๑.๘ กำหนดบทเฉพาะกาล เพื่รองรับการดำเนินการ และตรวจสอบความมีอยู่ของซากดึกดำบรรพ์ รวมถึงสถานที่ที่ใช้จัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ในวาระเริ่มแรก

๒. ข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๑ ข้อสังเกตขั้นต้น

ในการมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ ที่เห็นควรอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. โดยให้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย ดังนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ มีข้อสังเกตดังนี้

(๑) ตามมาตรา ๘ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ชำรุดพังทลายหรือเสียหายให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติเพราะไม่ควรให้เป็นภาระของเจ้าของที่ดิน สำหรับเรื่องการจัดตั้งกองทุนบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ การเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ระเบียบการใช้จ่ายเงินต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และควรเป็นไปตามที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาเรื่องการกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ชำรุด พังทลาย หรือเสียหายแล้ว เห็นด้วย และได้ปรับปรุงรายละเอียดให้มีความเหมาะสมและเกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมากยิ่งขึ้นโดยในกรณีที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์นั้นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมิได้จัดหาประโยชน์จากการเรียกเก็บค่าเข้าชม กรมทรัพยากรธรณีจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๐ และร่างมาตรา ๒๑)

สำหรับเรื่องการจัดตั้งกองทุนบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ที่มีข้อสังเกตว่าต้องตราเป็นพระราชบัญญัตินั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว โดยเห็นว่าการจัดตั้งกองทุนสำหรับกรณีนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นการกำหนดกองทุนขึ้นภายในเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์และคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์และแหล่งซากดึกดำบรรพ์เท่านั้นมิได้มีลักษณะหรือมี

วัตถุประสงค์เป็นพิเศษเหมือนกองทุนประเภทอื่น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นด้วยและได้ปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อสังเกตดังกล่าวโดยกำหนดให้การเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๓๗)

(๒) ชื่อของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ควรเปิดกว้างเป็น “พระราชบัญญัติซากดึกดำบรรพ์” เพราะหากใช้คำว่า “คุ้มครอง” อาจไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจากบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้มีวัตถุประสงค์แค่คุ้มครองซากดึกดำบรรพ์เท่านั้น แต่ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ การรักษาสภาพ ความปลอดภัย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งซากดึกดำบรรพ์ การส่งเสริมการศึกษา การเผยแพร่ การจัดแสดง การสำรวจ และศึกษาวิจัย และพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยาด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ไม่เห็นด้วย และคงชื่อร่างไว้ตามเดิม ทั้งนี้โดยเห็นว่าการดำเนินกิจกรรมหรือมาตรการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะมีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนก็เพื่อการคุ้มครองและอนุรักษ์ทั้งสิ้น ฉะนั้น การที่มีคำว่า “คุ้มครอง” ในชื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสาระที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ดีอยู่แล้ว

(๓) ตามมาตรา ๓๗ (๑) และ (๒) ของร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจดู ไม่ใช่เป็นการตรวจค้นทางคดีอาญา แต่เป็นการเข้าไปตรวจตามปกติซึ่งอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่หรือเคหสถานโดยไม่มีหมายศาลดังกล่าว เป็นการไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่บัญญัติว่า ในคดีอาญา การค้นในที่หรือสถานจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้ระบุว่ามิเหตุอันควรอื่นใดที่ไม่ต้องขอหมายค้นจากศาลหรือไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรืออายัดซากดึกดำบรรพ์ ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ชัดเจน นอกจากนี้กฎหมายที่ออกมาควรลดเรื่องทางลบ เช่น การขู่ การจับ การตรวจค้นซึ่งควรจะมีการยึดหยุ่น และควรแยกเกรดของซากดึกดำบรรพ์ที่พบโดยซากดึกดำบรรพ์ที่พบไม่จำเป็นต้องเป็นสมบัติของแผ่นดินทั้งหมดและการมีเก็บไว้จะเป็นของผิดกฎหมาย

ในเรื่องอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่หรือเคหสถานโดยไม่มีหมายศาลนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นด้วย และได้ปรับปรุงร่างในส่วนนี้ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๔๒)

สำหรับการแยกเกรดหรือประเภทของซากดึกดำบรรพ์ที่พบนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นด้วย และได้ปรับปรุงร่างในส่วนนี้ใหม่โดยการแยกประเภทของซากดึกดำบรรพ์ออกเป็นสามประเภท กล่าวคือ ๑) ซากดึกดำบรรพ์ทั่วไป ๒) ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน และ ๓) ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนและสมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ทั้งนี้โดยซากดึกดำบรรพ์

ประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สองนั้นเจ้าของสามารถครอบครองได้ปกติ ส่วนซากดึกดำบรรพ์ประเภทที่สามเจ้าของต้องส่งมอบการครอบครองให้แก่กรมทรัพยากรธรณีโดยได้รับค่าทดแทน สำหรับมาตรการการคุ้มครองนั้น ซากดึกดำบรรพ์แต่ละประเภทจะมีมาตรการคุ้มครองที่เคร่งครัดแตกต่างกันตามความเหมาะสม

๒.๒ ความเห็นในขั้นที่สุด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขด้วยแล้ว ดังนี้

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานงบประมาณ)
- (๒) กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)
- (๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมทรัพยากรธรณี)
- (๔) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง)
- (๕) กระทรวงวัฒนธรรม (กรมศิลปากร)
- (๖) สำนักงานศาลยุติธรรม

๓. สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ตรวจพิจารณาโดยได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว สรุปสาระสำคัญของร่างฯ ได้ดังนี้

(๑) บททั่วไป กำหนดบทนิยามที่ใช้ในการอ้างอิงในบทบัญญัติมาตราอื่น ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำทางเทคนิคที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีความชัดเจน (ร่างมาตรา ๓) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กรมทรัพยากรธรณีได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้สำหรับการกระทำเพื่อประโยชน์แก่การสำรวจ การศึกษา การวิจัย การอนุรักษ์ การบริหารจัดการ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์และแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการและการบริหารจัดการ ซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๔)

(๒) คณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ขึ้น ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์จำนวนไม่เกินห้าคน (ร่างมาตรา ๖) โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและ

กำหนดมาตรการ และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อการศึกษาวิจัย การคุ้มครอง และการอนุรักษ์ แหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ รวมทั้งถิ่นกรองและให้คำแนะนำแก่อธิบดี ในการใช้ดุลพินิจในเรื่องต่างๆ ที่มีความสำคัญโดยเฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลทั่วไป (ร่างมาตรา ๙)

(๓) เขตสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ และมาตรการคุ้มครอง ได้กำหนดให้อำนาจแก่อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่จะ ประกาศให้พื้นที่ใดเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์หรือซากดึกดำบรรพ์ โดยให้มีแผนที่แสดงเขตสำรวจและศึกษาวิจัยไว้ในประกาศดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวจะมี ระยะเวลาใช้บังคับไม่เกินสามปี แต่หากการสำรวจยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จก็สามารถต่ออายุประกาศ ออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละหนึ่งปี อย่างไรก็ตามโดยที่การประกาศให้พื้นที่ใดเป็นเขตสำรวจและ ศึกษาวิจัยนั้นมีผลทำให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่อาจ ดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้ตามปกติ จึงกำหนดให้มีการจ่ายค่าทดแทนให้แก่บุคคล ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๑๒) และ ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่เห็นด้วยกับจำนวน ค่าทดแทนที่ได้รับก็มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในหกสิบวันเพื่อให้มีคำวินิจฉัย (ร่างมาตรา ๑๖)

สำหรับมาตรการในการคุ้มครองเขตสำรวจและศึกษาวิจัยนั้นได้กำหนดห้ามมิให้ ผู้ใดขุดค้นในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย หรือเคลื่อนย้าย นำเอาไป ทำให้เสียหาย หรือทำลาย ซึ่งแหล่ง ซากดึกดำบรรพ์หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ภายในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก อธิบดี หรือเป็นการดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือ ผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบถึงกิจการที่ต้องกระทำล่วงหน้าก่อนเริ่มกระทำการนั้นด้วย แล้ว (ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๗)

(๔) แหล่งซากดึกดำบรรพ์ การขึ้นทะเบียนแหล่งซากดึกดำบรรพ์ และ มาตรการคุ้มครอง ในเบื้องต้นได้กำหนดความหมายของแหล่งซากดึกดำบรรพ์ไว้ให้หมายถึงบริเวณที่ มีการค้นพบหรือเคยมีซากดึกดำบรรพ์ (ร่างมาตรา ๓) และแบ่งประเภทของแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ออกเป็น แหล่งซากดึกดำบรรพ์ทั่วไป และแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนซึ่งอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการได้ประกาศกำหนดเนื่องจากพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ไม่ว่าจะ ได้มีการประกาศเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยหรือไม่ก็ตาม โดยในการประกาศให้แหล่งซากดึกดำบรรพ์ ใดเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ขึ้นทะเบียนจะต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้น ทะเบียนไว้ด้วย และให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่บริเวณ นั้นมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเนื่องจากการขาดประโยชน์จากการใช้ที่ดินตามภาวะปกติด้วย (ร่างมาตรา ๑๔) อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นมิใช่เป็นที่ดินของรัฐและสมควรสงวน ไว้เพื่อเป็นสมบัติของชาติเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษา อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมี อำนาจที่จะจัดซื้อ หรือดำเนินการเวนคืนแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นได้ (ร่างมาตรา ๑๕)

ในส่วนของการคุ้มครองแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น มีการกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย หรือขุดค้นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือเป็นการดำเนินการในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น (ร่างมาตรา ๑๘) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีหน้าที่ต้องแจ้งให้อธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเมื่อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นชำรุด พังทลาย หรือเสียหาย เพื่อพิจารณาและกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสม (ร่างมาตรา ๑๙) และในกรณีที่มีการซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตาม กรมทรัพยากรธรณี และเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายจะเป็นผู้รับผิดชอบซึ่งค่าใช้จ่ายจากการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นได้มีการจัดหาประโยชน์หรือไม่ ถ้าไม่มีการจัดหาประโยชน์ กรมทรัพยากรธรณีจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดในทางตรงกันข้าม หากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น มีการจัดหาประโยชน์ ในกรณีนี้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายและกรมทรัพยากรธรณีจะร่วมกันรับผิดชอบซึ่งค่าใช้จ่ายจากการซ่อมแซมหรือปรับปรุงดังกล่าวโดยอธิบดีจะแต่งตั้งกรรมการจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งมีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ และร่างมาตรา ๒๒) สำหรับการเข้าชมแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนก็มีการกำหนดให้ผู้เข้าชมต้องปฏิบัติตามระเบียบการเข้าชมที่อธิบดีกำหนด (ร่างมาตรา ๒๓)

(๕) ซากดึกดำบรรพ์ การขึ้นทะเบียนซากดึกดำบรรพ์ และมาตรการคุ้มครอง กำหนดให้ผู้พบสิ่งอันมีเหตุควรเชื่อได้ว่าเป็นซากดึกดำบรรพ์แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่พบนั้นทราบภายในเจ็ดวัน และให้กรมทรัพยากรธรณีตรวจสอบเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน โดยในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในบริเวณที่มีการพบนั้น (ร่างมาตรา ๒๕)

นอกจากนี้ ได้กำหนดมาตรการคุ้มครองที่มีความเข้มงวดลดหลั่นกันเพื่อใช้บังคับกับซากดึกดำบรรพ์แต่ละกลุ่ม กล่าวคือ (๑) ซากดึกดำบรรพ์ทั่วไป ได้แก่ ซากดึกดำบรรพ์ที่อธิบดีไม่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๖ จะอยู่ภายใต้มาตรการทั่วไป ได้แก่ มาตรการห้ามทำการค้าซากดึกดำบรรพ์ (มาตรา ๒๘) และการห้ามส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๓๓) (๒) ซากดึกดำบรรพ์ที่อธิบดีประกาศขึ้นทะเบียน นอกจากจะอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมเช่นเดียวกับซากดึกดำบรรพ์ทั่วไปแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนยังต้องอยู่ภายใต้มาตรการเฉพาะด้วย ซึ่งได้แก่ การที่ต้องแจ้งการชำรุด เสียหาย สูญหาย การโอนหรือการย้ายสถานที่เก็บรักษา รวมถึงการแจ้งการจัดแสดงซึ่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนให้ทางราชการทราบ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๒) และต้องขอรับอนุญาตจากอธิบดีก่อนจึงจะซ่อมแซม เปลี่ยนแปลง หรือทำลายซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนได้ และ (๓) ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนและคณะกรรมการเห็นว่า

มีคุณค่าพิเศษ จะอยู่ภายใต้มาตรการที่เข้มงวดเป็นพิเศษ ซึ่งได้แก่การบังคับให้เอกชนหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีการครอบครองซึ่งซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวต้องส่งมอบซากดึกดำบรรพ์นั้นให้แก่กรมทรัพยากรธรณี (ร่างมาตรา ๒๖)

(๖) พิพิธภัณฑชาดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา และกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ กำหนดให้มีพิพิธภัณฑชาดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา รวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยา รวมทั้งเป็นที่เก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์เพื่อการเรียนรู้ การวิจัย การแสดง และการอ้างอิง ทั้งนี้ การจะจัดตั้งพิพิธภัณฑชาดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยาขึ้น ณ ที่ใด ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๓๔) และเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการอันเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ พัฒนา รวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยา และเก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์ ได้กำหนดให้มีกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ขึ้น (ร่างมาตรา ๓๖) โดยรายได้ของกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าว ประกอบด้วยเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินค่าธรรมเนียมการอนุญาต เงินค่าเข้าชม เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้ หรือดอกผล หรือผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากกองทุนนี้ ทั้งนี้ เงินที่ได้มาจากการดังกล่าวไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ส่วนการเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนนั้นได้กำหนดให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังกำหนด (ร่างมาตรา ๓๗)

(๗) การบังคับการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าไปในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย แหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือคั่นสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดหรือไม่ หรือมีอำนาจในการคั่นสถานที่หรือยานพาหนะในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพื่อตรวจสอบหรือดำเนินคดี (ร่างมาตรา ๔๒) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้หากผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๔) หรือเพิกถอนใบอนุญาตหากว่าผู้รับใบอนุญาตต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๔) และนอกจากการกำหนดมาตรการลงโทษทางปกครองในเรื่องของการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตข้างต้นแล้ว ยังได้กำหนดให้การกระทำการหรืองดกระทำการใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นความผิดและต้องได้รับโทษทางอาญาด้วย เช่น การค้าซากดึกดำบรรพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการส่งซากดึกดำบรรพ์ออกนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น (ร่างมาตรา ๔๕ ถึงร่างมาตรา ๕๐)

(๘) บทเฉพาะกาล ได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสถานะของส่วนงานภายในบางแห่งของกรมทรัพยากรธรณีที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ศึกษาวิจัยแหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ในปัจจุบัน เช่น ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑที่ไดโนเสาร์ ศูนย์วิจัยทรัพยากรแร่และหิน หรือพิพิธภัณฑแร่-หิน โดยกำหนดให้ส่วนงานดังกล่าวเป็นพิพิธภัณฑชาดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยาตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๒) นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการเกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เป็นระบบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงได้กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งให้

อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบถึงการครอบครองของตนด้วย และเพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างเคร่งครัดจึงได้กำหนดโทษ (โทษปรับ และโทษปรับรายวัน) สำหรับกรณีที่มีการฝ่าฝืนไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๕๑)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๐

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๔๓๒/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

เหตุผล

โดยที่มีการค้นพบซากดึกดำบรรพ์ที่สำคัญในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นสมควรอนุรักษ์ไว้เพื่อการศึกษาวิจัยในการสืบค้นความเป็นมาของประวัติของโลก อีกทั้งยังเป็นมรดกทางธรรมชาติของแผ่นดิน และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ แต่โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเพื่อคุ้มครอง อนุรักษ์ และการบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ไว้เป็นการเฉพาะ เป็นเหตุให้มีการลักลอบขุดค้นซากดึกดำบรรพ์ หรือขุดค้นโดยไม่ถูกหลักวิชาการทำให้ซากดึกดำบรรพ์เหล่านั้นถูกทำลาย หรือนำไปเพื่อประโยชน์ทางการค้า ทำให้สูญเสียมรดกของแผ่นดินที่มีคุณค่ายังเป็นจำนวนมาก สมควรกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครอง อนุรักษ์ และบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองซากดึกดำบรรพ์
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ซากดึกดำบรรพ์” หมายความว่า ซากหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในสมัยดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในชั้นเปลือกโลก หรือที่หลุดหรือที่นำออกมาจากชั้นเปลือกโลก ทั้งนี้ ไม่รวมถึงโบราณวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

“แหล่งซากดึกดำบรรพ์” หมายความว่า บริเวณที่มีการค้นพบหรือเคยมีซากดึกดำบรรพ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๔) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้นกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับกรมทรัพยากรธรณีในการกระทำเพื่อประโยชน์แก่การสำรวจ การศึกษา การวิจัย การอนุรักษ์ การบริหารจัดการ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ และแหล่งซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมศิลปากร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักธรณีวิทยาเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์

คณะกรรมการจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

เมื่อ มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษานั้น

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายการคุ้มครองแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ต่อรัฐมนตรี
- (๒) กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อการสำรวจการศึกษาวิจัย การคุ้มครอง และการอนุรักษ์ซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์
- (๓) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีให้มีการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์
- (๔) ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕
- (๕) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๖
- (๖) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนแหล่งซากดึกดำบรรพ์ และซากดึกดำบรรพ์ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๖
- (๗) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๕
- (๘) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการตามมาตรา ๒๓
- (๙) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ และกำหนดระเบียบว่าด้วยการเรียกเก็บค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมเพื่อสมทบกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ตามมาตรา ๒๔
- (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

แหล่งซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์หรือซากดึกดำบรรพ์

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องระบุเขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจและศึกษาวิจัยพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจและศึกษาวิจัยแนบท้ายประกาศ และให้ใช้บังคับได้ไม่เกินสามปี ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการสำรวจและศึกษาวิจัยได้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขยายเวลาการใช้บังคับประกาศดังกล่าวได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละหนึ่งปี

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดิน โดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเนื่องจากไม่อาจดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินตามภาวะปกติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้ประกาศเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าไปในที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยเพื่อชุดค้น เก็บตัวอย่าง และกระทำการกิจการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อการสำรวจและศึกษาวิจัย แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบถึงกิจการที่ต้องกระทำล่วงหน้าก่อนเริ่มกระทำการนั้น

มาตรา ๑๔ เมื่อปรากฏว่าพื้นที่บริเวณใดเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ไม่ว่าจะได้มีการประกาศเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ หรือไม่ก็ตาม ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน พร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเนื่องจากไม่อาจดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินตามภาวะปกติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มี

สิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายนั้นได้รับค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม แล้ว การจ่ายค่าทดแทนให้ค้ำจนถึงจำนวนค่าทดแทนที่บุคคลดังกล่าวได้รับตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม ด้วย

การเปลี่ยนแปลงหรือการเพิกถอนเขตแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๔ ที่มีใช้เป็นที่ดินของรัฐ เป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่สมควรสงวนไว้เพื่อเป็นสมบัติของชาติและเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษา คุ่มครอง และอนุรักษ์ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายได้ และมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษา คุ่มครอง และอนุรักษ์ ให้ดำเนินการเวนคืนแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๑๖ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจในจำนวนค่าทดแทนมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดค้นในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ หรือเคลื่อนย้าย นำเอาไป ทำให้เสียหาย หรือทำลายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม หรือทำลายแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนที่อาจจะเกิดความเสียหายแก่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย จะดำเนินการตามสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตั้งอยู่ทราบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้เริ่มดำเนินการ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้รับแจ้งตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรายงานให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หากชำรุด พังทลาย หรือเสียหาย ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแจ้งการชำรุด พังทลาย หรือเสียหายเป็นหนังสือต่ออธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตั้งอยู่ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ทราบหรือควรทราบการชำรุด พังทลาย หรือเสียหายนั้น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรายงานให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง รักษา และอนุรักษ์ไว้ซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนมิให้เสียหาย อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายดำเนินการซ่อมแซม หรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในความครอบครองของตน ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมภายในกำหนดเวลาอันสมควรก็ได้

เมื่อเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายได้ดำเนินการซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวให้เป็นดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้มีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

(๒) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยให้อธิบดีแต่งตั้งกรรมการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งมีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อเสนอความเห็นต่ออธิบดี

มาตรา ๒๑ หากปรากฏแก่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายยังไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งตามมาตรา ๒๐ หรือได้รับแจ้งจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายว่าไม่สามารถดำเนินการได้ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนทราบล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร

เมื่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เข้าดำเนินการซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าวให้เป็นดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้มีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

(๒) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น อธิบดีจะสั่งให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยให้อธิบดีแต่งตั้งกรรมการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งมีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อเสนอความเห็นต่ออธิบดี

มาตรา ๒๒ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายผู้ใดไม่พอใจในจำนวนค่าใช้จ่ายที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้ผู้เข้าชมปฏิบัติในระหว่างเข้าชมแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนไม่ว่าแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นจะเป็นที่ดินของรัฐหรือเอกชน

ในกรณีที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่จัดให้เข้าชมตามวรรคหนึ่งนั้นเป็นที่ดินของรัฐ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐนั้นได้โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อนและจ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมอื่นให้แก่กรมทรัพยากรธรณีเพื่อสมทบกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ตามระเบียบที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต สำหรับการเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

ซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๒๕ ผู้ใดพบสิ่งอันมีเหตุควรเชื่อได้ว่าเป็นซากดึกดำบรรพ์ให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่พบนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของบริเวณที่มีการพบสิ่งที่เชื่อได้ว่าเป็นซากดึกดำบรรพ์ และจัดทำเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณดังกล่าว และรายงานอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคสอง ให้กรมทรัพยากรธรณีดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

เมื่อกรมทรัพยากรธรณีตรวจสอบตามวรรคสามแล้วเห็นสมควรดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ให้คำสั่งตามวรรคสองมีผลบังคับต่อไปจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรมทรัพยากรธรณีตรวจสอบตามวรรคสามแล้วเห็นว่าไม่สมควรดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ ให้กรมทรัพยากรธรณีแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการยกเลิกคำสั่งตามวรรคสองโดยเร็ว

มาตรา ๒๖ เมื่ออธิบดีเห็นว่าซากดึกดำบรรพ์ใดที่พบในราชอาณาจักรมีความสำคัญ หรือมีคุณค่าในการศึกษาประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้อธิบดีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ซากดึกดำบรรพ์นั้นเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน และเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งเป็นสิ่งที่หายากและมีคุณค่าเป็นพิเศษ สมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจดังนี้

(๑) ในกรณีที่ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นอยู่ในความครอบครองของเอกชน ให้บุคคลดังกล่าวส่งมอบซากดึกดำบรรพ์นั้นให้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยได้รับค่าทดแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือ

(๒) ในกรณีที่ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นอยู่ในความดูแลรักษาของหน่วยงานอื่นของรัฐ อธิบดีจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นส่งมอบซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวให้แก่กรมทรัพยากรธรณีก็ได้

มาตรา ๒๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนผู้ใดไม่พอใจในจำนวนค่าทดแทนที่ได้รับตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง (๑) มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการค้าซากดึกดำบรรพ์เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ในกรณีซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ชำรุด เสียหาย สูญหาย หรือมีการโอน หรือย้ายสถานที่เก็บรักษา ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์นั้นแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการครอบครองซากดึกดำบรรพ์นั้นทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบการชำรุด เสียหาย สูญหาย หรือมีการโอน หรือย้ายสถานที่เก็บรักษา

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม เปลี่ยนแปลง หรือทำลาย ซึ่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง รักษา และอนุรักษ์ไว้ซึ่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนมิให้เสียหาย ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบ

การจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ถูกแปรรูป หรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่นออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

พิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา

มาตรา ๓๔ ให้มีพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนารวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยา รวมทั้งเป็นที่เก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์เพื่อการเรียนรู้ การวิจัย การแสดง และการอ้างอิง

พิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยาจะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด หรือจะให้สถานที่ใดเป็นพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา ตลอดถึงการถอนสภาพพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้ผู้เข้าชมปฏิบัติในระหว่างเข้าชมพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา และจะกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๓๕ ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในความครอบครองของกรมทรัพยากรธรณี หากมีชนิดเดียวกันหลายชิ้น อธิบดีจะอนุญาตให้กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้เก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวไว้ก็ได้

หมวด ๕
กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๓๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมทรัพยากรธรณีเรียกว่า “กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์” เพื่อดำเนินกิจการอันเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ พัฒนา รวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยา และเก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๓๗ กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วย

- (๑) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) ค่าธรรมเนียมการอนุญาตที่ได้รับตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) เงินค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมอื่นอันเกิดจากแหล่งซากดึกดำบรรพ์

ตามมาตรา ๒๔

(๔) เงินค่าเข้าชม ค่าบริการอื่น หรือผลประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ พิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยา ที่อยู่ในความครอบครองของกรมทรัพยากรธรณีซึ่งกรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้เรียกเก็บ

(๕) เงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ

(๖) ดอกผล หรือผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากกองทุนนี้

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การเก็บรักษา และการจ่ายเงินกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖
การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับใบอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

มาตรา ๓๙ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตประเภทที่ถูกเพิกถอนนั้นอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๐ คำสั่งพักใช้และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ

การแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้นับบทบัญญัติหมวด ๔ การแจ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาตตามคำขอของบุคคลใดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๙ บุคคลนั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

หมวด ๗

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการงานของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการงานของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายวัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๓) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๙ หรือระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๓๔ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคสอง (๑) มาตรา ๓๒ หรือระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนออกนอกราชอาณาจักร อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วออกนอกราชอาณาจักร อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังกระทำการฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๕๒ ให้ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ ศูนย์วิจัยทรัพยากรแร่และหิน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรณีวิทยาเฉลิมพระเกียรติ และพิพิธภัณฑ์แร่-หิน ที่อยู่ในความดูแลของกรมทรัพยากรธรณีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์และธรณีวิทยาตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตให้ชุดค้น เคลื่อนย้าย นำเอาไป
ทำให้เสียหาย หรือทำลายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์
หรือซากดึกดำบรรพ์ในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย
ตามมาตรา ๑๗	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตให้เข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์
ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา ๒๔	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๓) ใบอนุญาตให้ทำการค้าซากดึกดำบรรพ์
ตามมาตรา ๒๔	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(๔) ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์
ที่ได้ถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่น
ออกนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา ๓๓			
(ก) ซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(ข) ซากดึกดำบรรพ์ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๕) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๖) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนั้น			